

Byrjendalæsi

MÍÐSTÖÐ SKÓLAÞRÓUNAR VIÐ HÁSKÓLANN Á AKUREYRI

1.tbl., 4. árg. Áb. Birna M. Svanbjörnsdóttir

Nóvember 2010

Starfið í vetur

Starfið í vetur hefur farið vel af stað. Námstefnan um Byrjendalæsi sem haldin var 10. september heppnaðist mjög vel og lýstu þátttakendur mikilli ánægju með hana. Aðalfyrirlesarinn Helen Wolstencroft ræddi um nýjar leiðir í ritun og tjáningu nemenda. Það sem hún hafði fram að færa féll í góðan jarðveg hjá kennurum og hafa ráðgjafar, á ferðum sínum í skólana fyrr í vetur, orðið varir við áhrif frá fyrirlestri hennar í verkum nemenda. Meðal efnis í blaðinu er frásögn og myndir frá Laugarnesskóla þar sem fram kemur hvernig unnið var með teiknimyndasögur í anda Wolstencroft. Á námstefnunni var boðið upp á margar áhugaverðar málsstofur og eru glærur frá nokkrum þeirra komnar inn á Moodle.

Svo virðist sem vaxandi áhugi sé meðal skóla að taka upp aðferðir Byrjendalæsis en 13 nýjir skólar bættust í hópinn í haust. Í vetur vinna alls 42 skólar eftir aðferðinni. Leiðtogum fjölgaði að sama skapi töluvert og eru nú starfandi 35 leiðtogar og hófu 10 þeirra þátttöku í verkefninu í haust. Óhætt er að segja að mikill kraftur sé í starfinu og að kennarar leggi í það mikinn metnað.

Frá ritstjórn

Ágætu kennarar, oddvitar, leiðtogar og stjórnendur. Byrjendalæsisblaðið er sent í tölvupósti til þeirra sem vinna eftir aðferðum Byrjendalæsis í 1.—4. bekk og eru í samskiptum við Miðstöð skólaþróunar við HA. Vefritið er einnig aðgengilegt á vef [Háskólans á Akureyri](http://Haskolans.aAkureyri).

Að þessu sinni er blaðið að mestu helgað Byrjendalæsis námstefnunni sem haldin var fyrr í haust, en einnig er að finna í blaðinu efni sem ráðgjafar HA hafa aflað á ferðum sínum út í skólana og efni frá kennurum. Kunnum við ykkur sem lögðu til efni bestu þakkir fyrir og hvetjum ykkur til að halda áfram að senda okkur efni um Byrjendalæsisstarfið sem þið viljið deila á þessum vettvangi.

Umsjón með efni blaðsins hafa Jenný Gunnbjörnsdóttir, Rósa Eggertsdóttir, Sólveig Zophoníasdóttir og Þóra Rósa Geirsdóttir og efni til blaðsins má senda á netföngin: jennyg@unak.is, rosa@unak.is, sz@unak.is eða thgeirs@unak.is.

Á döfinni

Nú er verið að leggja fyrir Læsi skimunarpróf í skólunum.

Skiladagur úrlausna til HA er í síðasta lagi 26. nóvember.

Næstu smíðjur verða í febrúar.

Efni í blaðinu:

FRÁ RITSTJÓRN	1
STARFIÐ Í VETUR	1
Á DÖFINNI	1
NÁMSTEFNA UM BYRJENDALÆSI	2
FYRIRLESTUR HELEN WOLSTEINCROFT	2
AF VETTvangi	3-4
SKIPULAG NÁMS Í BYRJENDALÆSI	4
SAMÞÆTTING BYRJENDALÆSIS	4

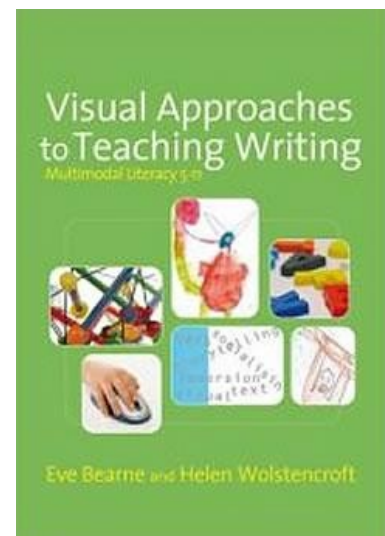
Byrjendalæsi

Námstefna um Byrjendalæsi

Námstefna um Byrjendalæsi var haldin á Akureyri þann 10. september síðastliðinn og sóttu hana um 160 manns. Þetta var í fyrsta skipti sem sérstök námstefna um Byrjendalæsi er haldin og er stefnt á að halda slíkar námstefnur annað hvert ár.

Námstefnan var eingöngu ætluð kennurum sem hafa tekið þátt í þróunarstarfinu Byrjendalæsi í samvinnu við Miðstöð skólaþróunar við Háskólann á Akureyri.

Aðalfyrirlesari á námstefnunni var Helen Wolstencroft, enskur fræðimaður sem hefur rannsakað og ritað um gildi margháttá texta í lestrar-námi. Fjöldi áhugaverðra málstofa voru í boði á námstefnunni, bóka- og námsgagnasýning auk þess sem opið hús var að morgni námstefnudags í öllum grunnskólum Akureyrar, auk Hrafnagilsskóla og Dalvíkurskóla. Málstofurnar snertu aðferðina Byrjendalæsi á fjölbreyttan hátt m.a. var fjallað um hugmyndafræði, kennslufræði, náms- og kennsluskipulag, samþættingu, samvinnunám, orðaforða, ritun og mat. Námstefnan tókst mjög vel í alla staði og þökkum við öllum þeim sem lögðu hönd á plóginn og tóku þátt í námstefnunni.

ISBN-978-1-4129-3033-8

Fyrirlestur Helen Wolstencroft

Í fyrirlestri sínum ræddi Helen um hvað felst í hugtakinu margháttá texti (e. multimodal text) og gildi slíkra texta fyrir læsinnám barna. Með margháttá texta er átt við að merking geti borist á ýmsan hátt, til dæmis með blöndu af lettri, mynd, hljóði og eða hreyfingu. Helen hefur rannsakað hvernig börn lesa, skrifa og bregðast við hefðbundnum bókartexta annars vegar og margháttá textum hins vegar. Í erindi sínu ræddi hún meðal annars um hvaða þýðingu margháttá textar hafa fyrir merkingabært nám og hvernig vinna með slíka texta getur stutt við lestar- og ritunarnám ungra nemenda. Niðurstöður hennar benda til þess að við upphaf skólagöngu búi nemendur yfir reynslu af margháttá textum og að taka þurfi tillit til þess í skólastarfinu. Sýna verði nemendum hvernig þeir geti nýtt sér hin ýmsu tjáningarform við eigin textagerð og skapa þurfi umhverfi og tækifæri til slíkrar textagerðar í læsisvinnunni. Í bók Helenar *Visual Approaches to Teaching Writing* (sjá hér að ofan) má lesa um efnið.

Beint í mark!

Kennarar í Laugarnesskóla voru fljótir að koma hugmyndum af námstefnunni inn í starfið og var fyrirlestur Helen Wolstencroft kveikjan að gerð kennsluáætlunar um bókina *Beint í mark* eftir Colin McNaughton. Bókin hentar sérstaklega vel til umræðu um myndasögur og flæði milli mynda og texta. Nemendur unnu svo eigin myndasögu út frá efni bókarinnar og hér má sjá nokkur verkefni frá Laugarnesskóla. Kennsluáætlunin og fleiri myndir af verkum nemenda er að finna inni á Moodle.

Rósa Kristín Júlíusdóttir lektor við HA bauð upp á verkstæði í bókagerð. Margir kennara komu þar við, ræddu við Rósu og skoðuðu ýmsar góðar hugmyndir að bókagerð með börnum.

Heimsókn ráðgjafa í Seljaskóla

Ráðgjafar HA hafa nú heimsótt alla skólana sem eru á 1. eða 2. ári í Byrjendalæsinu og er starfið víða mjög fjölbreytt. Auk þess að hitta kennara og eiga með þeim samræðu þá er litið í bekk og stofur ef tækifæri gefst. Í einni slíkri heimsókn til nemenda í 3. bekk Seljaskóla mátti sjá á veggjum mörg skemmtileg ritunarverkefni. Viðfangefnið var himingeimurinn eins og sjá má á þessum sýnishornum.

